

FRAGMENTER AF EN ENERS LIV

Korte beretninger om tildragelser i Børge Fruelund Jensens levnedsløb

BØRGE dukkede første gang op i min tilværelse en grå forårsdag i 1953 på gårdspladsen på Elmely i Østerhoved udenfor Give, hvor vi boede. Et skinnende dollargrin kørte stille ind og holdt. Ud steg han og hans forældre, Augusta og Karl Kristian Jensen, som var en holden mand og gårdejer på Fruelund. Min far havde sat min funklende røde cykel, ingen nogensinde havde kørt på, til salg for 100 kr. Et par år tidligere havde jeg haft stridigheder med traktoren, hvilket jeg slap dårligt fra. Tre måneder senere var skaderne helet, og jeg fik den fine cykel. Så ramte polioen, og det stod klart, at jeg aldrig ville komme til at køre på den.

Børge, Karl Kristian og far stod ved bilen og kiggede på cyklen. Den ville Børge gerne have. Selv stod cyklens ejer betuttet på den anden side gårdspladsen holdt oppe af to høje armhulestokke. Karl Kristian skrånede over til mig. Så tog han sin store portemonnæ frem, fiskede en hundredkroneseddel op og gav mig. Så smilede han og fandt en tikroneseddel mere og gav mig den. Og det gjorde han endnu en gang. 120 kr.! – så mange penge var rekord i pungen (svarer til ca. 3.500 kr. i dag).

Cyklen forsvandt ind i bagagerummet, familien satte sig ind, og den store bordeauxfarvede Hudson gled næsten lydløst derfra.

En Hudson fra 1933 som den familien Fruelund kørte i. Bilen kan opleves i den berømte og rørende film *"Driving Miss Daisy"* med Morgan Freeman bag rattet.

Børge dukkede igen op, da jeg flyttede skole og mandag den 1. april 1957 kom i 4. klasse på Give Folke- og Realskole, hvor han også gik.

Handicappet og afstanden til byen dæmpede naturligt interessen blandt drengene for at lege med mig. Men Børge ville gerne lege. Augusta har måske haft en finger med i spillet, men i hvert fald er det noget, der aldrig er glemt. For det meste tumlede vi rundt i den store parklignende skov ved hans hjem, gården Fruelund, hvor vi bl.a. gik op i at lave primitive drengevåben af forhåndenværende materialer - knive, slangebøsser, armbrøster ol., og senere var fokus at skyde til

måls med luftgeværer og gøre livet usikkert for fuglene. Således var vi af og til leverandører af fugle til samlingen i biologilokalet - bl.a. en dompap og en flagspætte. De blev afleveret til lærer Schnedler, og det var altid den andens bytte vi afleverede. Så kunne man sige: "*Det var ikke mig*"! Derefter blev de udstoppet af den lokale apoteker og anbragt på en pind med fod i udstillingsskabet. Da knallerterne holdt deres indtog, blev det til en del fisketure - nogle gange sammen med flere. En af gangene fangede Børge en gedde på 8 kg.

Gården Fruelund som den så ud i **Børge**s barndom.

Børge var en eftertragtet kammerat og var venner med de fleste af drengene. Nogle kalder ham stadig "*min sidekammerat*". I anden real sad han og jeg sammen ved næstnederste bord i den midterste af de tre rækker med livsveninderne Kirsten og Anna lige bag.

Børge var anderledes. Når vi havde diktat, valgte han skiftevis skråskrift eller formskrift. Oprindeligt var lærdommen skråskrift, men det havde vi alle lagt bag os, da formskriften blev indført. Men ikke Børge, og han var formidabel til både smuk skrift af begge slags og til at stove og sætte tegn.

Han fik altid topkarakterer for begge dele, som dengang var ug eller ug+/. Det samme gjaldt, da vi skulle skrive stil hjemme og til eksamen. Karakteren dalede dog til mg+, da Peder Eg Jensen de senere år blev klasselærer. Han var selv forfatter og havde måske trang til at holde lidt igen på begejstringen.

Til studentereksamen fik Børge 13 for en stil om Augustins Bekendelser, hvilket var det højst opnåelige. Han var den eneste i landet det år, og flere aviser skrev om begivenheden. Livet igennem brillerede han med sin pen. Det skal der ikke bruges spaltepads på her. Hans bøger, digte, essays, utallige avisindlæg mv. samt erindringsbog taler for sig selv. Erindringsbogen hedder *Det var en varm dag*, som min kone og jeg læste korrektur på.

Samme høje niveau gjorde sig gældende i fremmedsprog. På de eksakte områder - regning, matematik, geometri, fysik, biologi - var der ikke så meget at prale af. Hvordan det var med geografi, historie, bibelhistorie, sløjd og gymnastik er gledet ud af erindringen.

Senere skulle fremmedsprog komme til at fylde rigtig meget, hvilket også indbefattede græsk, oldgræsk, latin og flere andre. Den store sproginteresse holdt sig livet igennem. F.eks. var han for

nogle år siden på ferie i Spanien med sin kæreste, men gad ikke ligge på stranden, kigge på seværdigheder eller den slags. Så han købte et eksemplar af det gamle testamente – på spansk! Så satte han sig i skyggen og læste den for på den måde at lære spansk.

Livet igennem læste han utroligt meget. Han læste allerede i de tidlige klasser vildt meget af alle mulige forskellige slags, men ikke tegneserier og den slags, som vi andre var glade for. Det var mest paperbacks i kategorierne spionage, krig og krimi, men efterhånden tog de kendte klassiske forfattere over. Gik sågar i gang med Søren Kierkegaard, der dog nok har været en lige stor nok mundfuld for en i fjerde-femte klasse.

Læseriet holdt ham ikke tilbage fra at lege med byens drenge og gøre sig skyldig i ind imellem ret grove drengestreger. Det har han selv skrevet om i sine erindringer, så det skal der ikke kommes ind på her.

Børge et af de sidste skoleår.

Børges og mine veje skiltes efter realeksamen. Han tog ud at sejle og derefter på kostskole for at få sin studentereksamen. Jeg drog også hjemmefra for at få en uddannelse. I de næste mange år så vi kun få gange hinanden. Hans gøren og laden i den periode skal ikke behandles her. Der henvises til de mange øvrige kilder herunder give-b1964.dk og selvfølgelig primært hans erindringsbog.

Men den 14. juni 2014 mødtes Børge og jeg igen. Der var gået 50 år siden realeksamen og Anna og Kirsten arrangerede komsammen og stor fest på Diagonalkroen i Give. Vi blev igen gode kammerater og var det frem til hans død den 15. marts 2023. Jeg havde ikke glemt, at det var ham, der ville lege. Det ville han stadig.

Når man mødes med venner og bekendte, snakker man næsten altid om ting som nyheder, skandaler, politik, økonomi, verdens konflikter osv. Men det gjaldt ikke Børge. Sådanne emner kunne man ikke drøfte med ham. De interesserede ham en papand. Han levede i fortiden, i historien, i oldtiden og projicerede flittigt til nutidige forhold. Han skiftede senere studium, men studerede oprindeligt klassisk filologi på universitetet. Det har sit udspring i oldtiden og er et studium i græsk og latinsk historie, litteratur, oldtidsmonumenter, filosofi, mytologi osv. man vide mere så brug dette link: <https://usercontent.one/wp/www.vox-populi.dk/wp-content/uploads/2021/03/1993-3.pdf>. Børge er citeret fra side 33 ff.

Det var en meget stor del af hans univers resten af livet. En slags mental fundament og udgangspunkt for hans verdenssyn. Han var meget præget af store tænkere gennem tiderne spændende fra Sokrates, Dante over Juvenal, Shakespeare og til vores egen Søren Kierkegaard som

tidligere nævnt. Satirikeren Juvenal kom til at spille en helt betydende rolle, og hans skriftlige tolkninger er af fremhævet af internationale eksperter på området. Emneeksempler han ofte kom tilbage til var – nævnt i spredt orden

- Gorm den Gamle som han nedstammer fra
- kongeblood, enevælde, adel, fæstebønder
- danske konger, enevælde, tidlige styreformer
- de seks statusklasser
- bourgeoisiet, magteliten
- begrebet arbejder i gammel forstand
- filosoffer som Freud, Jung, Plotin, Nietzsche
- katolicisme ctr. protestantisme
- arbejdsmoral i syd ctr. nord, Max Webers teorier
- begreberne ekspert og teknokrati
- det kosmiske æg og big bang i religiøst perspektiv

Hans anderledes tilgang til og indhold af kommunikation og tankegang pirrede min nysgerrighed. Meget af det var nyt for mig, men jeg forsøgte efter bedste evne at sætte mig ind i de ting han bragte til torvs. Såvel det som de mange diskussioner, har undervejs i høj grad ændret og tilført mit livssyn vid, indsigt, holdninger, bredde og dybde.

Efter jubilæet oprettede jeg klassens hjemmeside – give-b1964.dk (der var både en a- og en b-klasse, derfor b'et). Børge savnede en platform for bred præsentation af sine skrivelser, så siden blev derfor benyttet til mange af hans tilblivelser herunder primært de mange avisindlæg i VAF. Der har været et forholdsvis stort besøgstal dér, og det skyldes et stykke af vejen, at han flittigt henviste sine berøringsflader til indlæggene på siden. Den web-facilitet var han yderst taknemlig for og har takket for mange gange.

Børge blev tidligt ramt af alvorlig psykisk sygdom. Første gang var i 1980. Efter at have skiftet studium og læst i 10 år, var han blevet cand.mag. i latin - efter først at have satset på græsk som hovedfag - med bifag i engelsk. Der var blevet knoklet hårdt med speciale, som han skrev samtidig med, at han læste op til hovedfagseksamen. Imens var SU'en ved at rinde ud. Han havde stiftet familie og presset var blevet meget stort. Han var gået i gang med pædagogikum i Grenå, da han blev indlagt på Risskov efter et selvmordsforsøg.

Efter udskrivelsen gik han i gang med en karriere som gymnasielærer i oldtidskundskab, latin og engelsk på Munkensdam Gymnasium i Kolding. Efter blot 7 år blev han opfordret til at gå på pension, da sygdommen flere gange var brudt frem og gjorde et normalt arbejdsliv umuligt. Livet igennem var det varierende mængder af psykofarmaka og mange besøg på psykiatrisk hospital, hvor han iflg. eget udsagn fik så mange forskellige diagnoser, at det ikke var muligt at holde styr på dem eller deres antal.

En af de væsentligste følger af lidelsen var absolut afhængighed af andres selskab hver eneste dag. Hvor og hvordan klarer man det? Det gør man på Marys Pub og Ølstuen samt ind imellem Lumskebugten og andre vandhuller i Vejle, hvor han boede de sidste mange år. Derfor blev et af disse steder frekventeret hver dag, når der ikke var selskab af kæresten, der bor i Svendborg, eller andre. Han havde en fast rytme med at være der 1 – 2 timer sidst på formiddagen. På værtshusene fandt han andre stamgæster, der havde et akademisk niveau, der gjorde, at han kunne diskutere det, der interesserede ham. Det var værdifuldt. Efter en snak og en øl eller to var det tid at vende hjem.

Den store afhængighed af andres selskab fik konsekvenser, da alle udskænkingssteder blev coronalukket. Børge blev af den årsag indlagt på psykiatrisk få dage efter lukningen og var der længe.

Værtshusbesøgene havde den måske logiske, men kedelige konsekvens, at Børge fik ry for at være drikfældig. Det skal der rammes en pæl igennem. Jeg har kun en gang overrasket ham i overrislet tilstand. Han kaldte sig selv for selskabsdrikker, men var ellers altid sober, og man fik ikke tilbudt øl eller andet alkoholisk, når man besøgte ham. Det var ikke på lager.

Børge de senere år

Børge og jeg snakkede i telefon et par gange om ugen gennem det 3 – 4 måneder lange sygdomsforløb, og jeg besøgte ham på sygehuset, da han lå der. Det sidste besøg hos ham på hospice var tre dage før hans død. Hans vid, humør, snakketrang var fuld intakt. Han formastede sig endog til at fortælle grovkornede vittigheder fra sin tid på søen akkompagneret af sin vanlige klukken. Den sidste time sammen, inden han blev for træt, blev brugt på emner som skolen, tiden på søen, oldtiden, big bang, Juvenal og de arbejder herom han gerne ville huskes for. Han undskyldte endog, at han havde været med til at mobbe mig. Han blev selvfølgelig imødekommet. Det var ligegyldigt nu, og han var absolut ikke ene om det.

Også livet og hans egen bisættelse blev berørt roligt og objektivt. Han var parat til at skulle herfra.

ÆRE VÆRE BØRGES MINDE.

April 2023

Ivan Baad

Nogle af Børges titler:

Det var en varm dag, 2012

Where Is That Lazy Seraph With Ambrosia, ca. 1990

Juvenals Portrait of Umbricius

Crime, Vice, and Retribution in Juvenal's Satire

Martyred and Beleaguered Virtue: Juvenal's Portrait of Umbricius, 1986

Links

Studerterstil, Gyffve, blå blod mm: <http://give-b1964.dk/elever/borge-skriver>

Snesejler: <https://www.snesejler.dk/bill15.htm>

Digte: <http://give-b1964.dk/elever/borge-skriver>

Engelske digte: <http://give-b1964.dk/elever/borge-skriver/borges-digte>

Børges mange avisindlæg 16.03.2016 – 07.01.2023: <http://give-b1964.dk/elever/borges-verdessyn>

Eftermæle: <http://give-b1964.dk/elever/borges-eftermale>

VAF's interview da Børge blev 70: [https://vafo.dk/navne/70-aar-2022-11-25\(9\)](https://vafo.dk/navne/70-aar-2022-11-25(9))

VAF's interview da Børge blev 75: <https://hsfo.dk/navne/jeg-er-bange-for-at-miste-kontrol-med-min-sjael>

Erindringsbog: <http://www.give-b1964.dk/pdf/B%C3%B8rges.pdf>